

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00223

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ ๙ ก.พ. 2550	ปีที่ 37	ฉบับที่ 13280	หน้า 6
-------------------------------------	------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	9 ก.พ. 2550	37	13280	6

ย้อนเหตุการณ์ที่เชียงใหม่(๑๔)

ใน นสพ.คนเมืองฉบับวันที่ ๒๔ มิ.ย. ๒๕๔๖ มีข่าวด้านการศึกษา คือ ข่าวประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย เรื่องการรับนักเรียน

คาดว่าจะการรับนักเรียนสมัยนั้นคงมีเด็กฝากเหมือนปัจจุบัน ทางโรงเรียนจึงต้องออกระเบียบมา ระเบียบที่ออกมาเมื่อ ๕๐ ปีเศษที่ผ่านมา เมื่อมาเปรียบเทียบกับสมัยนี้ก็ดูแปลกๆ อยู่

"ร.ร.ยุพราชชี้แจง ระเบียบรับนักเรียน"

"ระเบียบการรับนักเรียนของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลอาศัยหลักเกณฑ์ดังนี้

- (๑) โรงเรียนจะรับนักเรียนที่สอบคัดเลือกได้เท่านั้น
- (๒) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการให้สิทธิพิเศษแก่บุตรครูได้เข้าเรียนก่อนคนอื่น แต่ต้องไม่เกินห้องละ ๒ คน ถ้าเกินห้องละ ๕ คน ต้องสอบคัดเลือกตามข้อ (๑)
- (๓) เด็กที่ครูใหญ่เห็นจำเป็นว่าสมควรจะต้องรับเป็นพิเศษ ไม่เกินห้องละ ๕ คน เช่น เด็กย้ายตามผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการ เด็กของผู้อุปการะโรงเรียน"

ประวัติโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยเริ่มอย่างเป็นทางการเมื่อเจ้าอินทวโรรสสุริยวงศ์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่องค์ที่ ๘ ยกที่ดินให้เป็นที่ตั้งสร้างอาคารเรียนหลังแรกและมี พิธีเปิดโรงเรียน เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๔๔๙

แม้จะมีการสร้างอาคารเรียนแล้ว แต่คาดว่าจะไม่เพียงพอเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ในปี พ.ศ. ๒๔๕๔ จึงมีการเรียโรเงินสร้างอาคารเรียนเพิ่มอีก ๑ หลังว่าจ้างช่างฮูเซ็นการิบายนารับเหมาก่อสร้าง เสาเข็มฐานรากบางส่วนใช้ปลึกไม้สักที่เหลือจากการทำสะพานนวรัฐ ค่าก่อสร้าง ๓,๐๐๐ บาท การทำสัญญาสร้างอาคารเรียนมีเอกสารบรรยายละเอียดอย่างน่าสนใจเกินกว่าที่จะละเลยไม่มานำเสนอได้ โดยเฉพาะการอธิบายคู่สัญญาทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายผู้รับเหมา ทำให้รู้จักช่างฮูเซ็นการิบายนานา ได้บางส่วน น่าค้นคว้าต่อว่ายังมีลูกหลานอยู่ในเมืองเชียงใหม่หรือไม่ ตระกูลใดกัน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	๓๑ ก.พ. ๒๕๕๐	๓๗	๑ ๓๒ ๘๐	๖

สัญญาสร้างอาคารเรียนโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

หนังสือสัญญานี้ ทำที่ศาลากลางนครเชียงใหม่

วันที่ ๑๔ กรกฎาคม รัตนโกสินศก ๑๓๑ (พ.ศ. ๒๔๕๕)

ในระหว่างหลวงพินิจหัตถการ รองเสนาวังนครเชียงใหม่ ผู้แทนรัฐบาลซึ่งจะเรียกในสัญญาต่อไปว่ารัฐบาลฝ่ายหนึ่ง แยกฐ์เซ็นการิบายนา ๆ เปนคนในบังคับต่างประเทศ เข้าติดอยู่ณนวิทยานนท์ ได้สพานแม่ปิงเก่า ซึ่งจะเรียกว่าผู้รับเหมาต่อไปอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งสองฝ่ายได้รู้เห็นแลเข้าใจในข้อหาความสัญญาโดยละเอียดแล้ว จึงตกลงกันกระทำข้อสัญญา ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้รับเหมาว่าจะทำการก่อสร้างโรงเรียนที่ตำบลในเวียง คือ เปนที่คุ้มพระเจ้าอินทวิชยานนท์องค์เก่า พระราชชายาอุทิศอนุญาตต่อรัฐบาลให้สร้างโรงเรียน ผู้รับเหมาได้รับตอนชุดคลองรากตอกเข็ม กระทั่งอิฐตามหว่างเข็ม กระทั่งกองกริดบนเข็มหนา ๓๐ เซนติเมตรแล้ว ก่ออิฐขึ้นจากกองกริดจนถึงวางราก สูงต่ำกว้างยาวตามเสกนแปลนตามอัตราหมายเลข ๑ ซึ่งติดท้ายสัญญานี้ แลกำหนดจะทำให้แล้วภายใน ๓ เดือน นับแต่วันลงชื่อในสัญญานี้ เปนต้นไป

ข้อ ๒ ผู้รับเหมาถือว่าถ้าถึงกำหนด ๓ เดือนแล้ว ผู้รับเหมาทำการก่อสร้างตอนรากถึงวางรวดไม่แล้วข้อข้อ ๒ แห่งสัญญานี้ ผู้รับเหมายอมให้รัฐบาลปรับเปนรายวัน ๆ ละ ๘ บาท ตามจำนวนที่เกินไปนั้นทุกวันไป

ข้อ ๓ ผู้รับเหมาถือว่าตั้งแต่วันที่ผู้รับทำการก่อสร้างตอนรากถึงวางรวดแล้วเสร็จตามข้อ ๑ แล้วตั้งแต่วันนั้นต่อไปอีก ๑๒ เดือน ถ้าหากว่าถ้าการก่อสร้างที่รับเหมาทำมาแล้วนั้น เกิดทรุดพังซึ่งเกิดจากฝีมือผู้ทำ หรือความประมาทของผู้ทำแต่อย่างหนึ่งอย่างใด แล้วผู้รับเหมา จะแก้ไขในสิ่งเสียหายนั้น ให้รัฐบาลโดยไม่คิดเอาค่าจ้างเพิ่มเติมอีก

ข้อ ๔ ผู้รับเหมายอมรับว่า ถ้ารัฐบาลหรือผู้แทนรัฐบาลได้ตรวจในการก่อสร้างที่ผู้รับเหมากำลังทำ ตัวไม้เข็มหรือไม้รวดผิดจากอัตรา หรือการตอกเข็ม การกระทุ้งกองกริด การก่อ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	9 ก.พ. 2550	37	13280	6

ภาพบน ตึกยุพราช พ.ศ.๒๔๖๙

ภาพล่าง อาคารเรือนวชิระ สร้างปี พ.ศ.๒๔๗๓ จากหนังสือยุพราชวิทยาลัยในบริบททางประวัติศาสตร์.

อิฐ ผิดจากเสกนแปลนที่ติดท้ายสัญญานี้ ผู้รับเหมาจะยอมเอาออกเปลี่ยนให้ถูกต้องโดยทันที ถ้าผู้รับเหมาทำไม่ถูกต้องตามที่กล่าวแล้ว รัฐบาลจะบอกเลิกสัญญาห้ามไม่ให้ทำการนั้นต่อไปได้ ส่วนเงินหรือของผู้รับเหมาได้เสียหายไปเล็กน้อยเท่าใด จะเรียกเอาจากรัฐบาลไม่ได้ แต่ถ้ารัฐบาลเป็นผู้เสียหายไปเล็กน้อยเท่าใด ผู้รับเหมาว่าจะออกเงินให้รัฐบาลตามที่เสียหายไปจนเต็ม

ข้อ ๕ รัฐบาลเป็นผู้ออกอิฐที่จะก่อกับชนอิฐส่งให้ถึงที่ แลยอมยกปึกไม้เศษไม้สักที่เหลือจากทำสะพานเนาวรัฐให้ผู้รับเหมาทำเข็ม การถากแลเปลี่ยนเข็มผู้รับเหมาจัดทำเอง นอกจากที่กล่าวนี้ เป็นของผู้รับเหมาทั้งสิ้น

ข้อ ๖ ผู้รับเหมาจะยอมช่วยในการทำโรงเรียนคือ เงินค่าไม้ที่ใช้ในการโรงเรียน ผู้รับเหมาได้จ่ายเงินไปซื้อไม้เล็กน้อยเพียงใด จะลดเงินเข้าช่วยในการโรงเรียนนี้ เป็นจำนวน ๑๐๐ ละ ๕ บาท ตามจำนวนมากแลน้อย จนการโรงเรียนแล้วเสร็จทุกๆ ตอนที่รับทำ

ข้อ ๗ รัฐบาลจะคิดเงินค่าจ้างให้ผู้รับเหมารวมเป็นเงิน ๓๐๐๐ บาท (สามพันบาทถ้วน)

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	9 ก.พ. 2550	37	13280	6

เงิน ๓๐๐๐ บาทนี้ ผู้รับเหมาจะรับไปจากรัฐบาลดังนี้ คือ ๑ รัฐบาลจะจ่ายล่วงหน้าให้ผู้รับเหมา ในวันที่เซ็นชื่อในสัญญาเป็นเงิน ๑๐๐๐ บาทถ้วน ๒ เมื่อผู้รับเหมาได้ทำการขุดรากตอกเข็ม แล้ว รัฐบาลจะจ่ายเงินให้อีก ๑๐๐๐ บาทถ้วน ๓ เมื่อผู้รับเหมาก่ออิฐถึงวางราวเสร็จถึงที่ กำหนดสัญญาแล้วรัฐบาลจะได้จ่ายเงินให้อีก ๑๐๐๐ บาทถ้วน เป็นการแล้วตามข้อสัญญาตอน หนึ่งครบจำนวนเงิน ๓๐๐๐ บาท

ข้อ ๘ หนังสือสัญญานี้ ได้ทำขึ้นไว้เป็น ๓ ฉบับ ข้อความอย่างเดียวกัน ผู้รับเหมาถือไว้ฉบับหนึ่ง รัฐบาลเก็บไว้ ๒ ฉบับ คือเก็บไว้ที่กองโยธา ๑ ฉบับ ไว้ที่ข้าหลวงธรรมการ ๑ ฉบับ ลงชื่อ (ผู้เกี่ยวข้อง)

(หนังสือที่ระลึกทำบุญครบรอบ ๘๕ ปีโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๔)

ต้นปี พ.ศ.๒๔๖๔ มีการเปลี่ยนแปลงโดยโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยได้แยกเป็น ๒ ส่วน คือ โรงเรียนประจำมณฑลพายัพยุพราชวิทยาลัย รับเฉพาะนักเรียนชายตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๔ ขึ้นไป ส่วนนักเรียนชายและหญิงที่อายุต่ำกว่า ๑๒ ปีไปเรียนที่โรงเรียนสตรีประจำมณฑล ยุพราชวิทยาลัย ที่อยู่ตรงกันข้ามกับโรงเรียนยุพราชเดิม คือ บริเวณวิทยาลัยอาชีวศึกษาใน ปัจจุบัน(หนังสือรุ่นปี ๒๕๐๙ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย)

ศิษย์เก่ายุพราชคนหนึ่ง ปัจจุบันอายุ ๙๐ ปี เกิดปี พ.ศ.๒๔๕๙ คือ คุณไฉ ฌ ลำพูน เคยเล่าว่า "คุณพ่อ คือขุนนิพัทธ์ลำพูนพม หรือ วงศ์ ฌ ลำพูน เป็นบุตรของเจ้า น้อยมหายศ ฌ ลำพูน คุณพ่อรับราชการเป็นปลัดอำเภออยู่หลายแห่ง ตอนเด็กเรียนจบประถม ๓ จากอำเภอแม่สรวย ย้ายมาเรียนที่เชียงใหม่โดยพักอยู่กับญาติ ชื่อ เจ้าแม่บุษบา ฌ เชียงใหม่ บ้านหลังใหญ่อยู่ที่สี่แยกกลางเวียง เข้าเรียนประถม ๓ ซ้ำที่โรงเรียนวัฒโนทัย สมัยนั้นอยู่ ตรงกันข้ามกับโรงเรียนยุพราช ประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๐ โรงเรียนวัฒโนทัยยุคนั้นสอนชั้นมูล ถึงระดับประถม เรียนทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ส่วนที่ยุพราชรับเฉพาะนักเรียนชาย นักเรียนวัฒโนทัยสมัยนั้นมีแค่ ๑๐๐ กว่าคน พอจบประถม ๓ ก็เข้ามัธยม ๑ ที่โรงเรียนยุพราช

"โรงเรียนยุพราชสมัยประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๑ มีอาคารแค่ ๒ อาคาร คือ อาคารตึก ยุพราช และ เรือนวชิระ เรือนวชิระรื้อไปแล้ว ชั้นมัธยม ๑ และมัธยม ๒ เรียนที่ตึกยุพราช พอมัธยม ๓ ไปเรียนที่บ้านไม้หลังหนึ่งด้านหลังโรงเรียน มัธยม ๔ กลับมาเรียนที่ตึกยุพราช อีก

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	9 ก.พ. 2550	37	13280	6

"บริเวณโรงเรียนสมัยก่อนมีบ้านพักสวดสังฆาอยู่ติดกับโรงเรียน และมีวัดนางเหลียวอยู่ด้วย สมัยนั้นยังมีพระมีเถรอยู่ เวลาที่มีการแข่งขันกีฬานักเรียนรวมทั้งงานฤดูหนาวที่จัดที่บริเวณโรงเรียน พระและเถรมักจะนั่งบนกำแพงร่วมดูกีฬาและงานฤดูหนาวด้วย

"ครูประจำชั้นสมัยมัธยม ๑ ชื่อ ครูจรัส วนาวัจน์ นักเรียนประมาณ ๓๐ คน ชั้นมัธยม ๒ ชื่อ ครูเชื้อ กุศลวงศ์ มัธยม ๔ ชื่อครูชุ่ม ณ บางช้าง ครูคนนี้เก่งด้านประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยม ๘ ชื่อครูชื่น จรินโท ครูเหล่านี้เสียชีวิตหมดแล้ว ครูใหญ่ คือ ครูชื่น จรินโท แต่ก็เปลี่ยนไปมาหลายคน ส่วนนักเรียนรุ่นเดียวกันส่วนใหญ่เสียชีวิตกันแล้ว คงเหลือคนหนึ่งคือ ดร.ประเสริฐ ณ นคร เรียนจบมัธยม ๘ โรงเรียนยุพราชรุ่นเดียวกัน เรียนเก่ง หลังจบมัธยม ๘ แล้ว ดร.ประเสริฐ ไปเรียนชั้นมัธยม ๘ ที่กรุงเทพฯ อีกปีหนึ่งเพื่อเตรียมสอบชิงทุนไปเรียนที่ประเทศฟิลิปปินส์ สมัยก่อนประเทศฟิลิปปินส์เป็นแหล่งวิชาที่มีชื่อเสียงมาก ดร.ประเสริฐ สอบชิงทุนได้กลับมาเป็นอาจารย์และภายหลังได้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ด้านวิชาการมีชื่อเสียงมาก

"เด็กนักเรียนยุพราชสมัยก่อน ไม่มีเครื่องแบบนักเรียน แต่งตามสะดวก เทียงก็กลับไปกินข้าวบ้านกัน สมัยนั้นได้เงินมาโรงเรียนวันละ ๑ สตางค์ เทียงก็ไปซื้อข้าวที่ตลาดประตูช้างเผือก ซื้อถั่วเน่าบ้าง กระบองบ้าง ราคา ๑ สตางค์ นำมาเป็นกับข้าวมือเทียงที่บ้าน

"กีฬานักเรียนสมัยนั้นมีเพียงฟุตบอลและวิ่งเปรี๊ยะเท่านั้นเท่าที่ทำได้ ยุพราชมักชนะเลิศส่วนใหญ่ชิงกับโรงเรียนปรินซ์"

คุณไฉ ณ ลำพูน หลังจากจบมัธยม ๘ แล้วไปเรียนฝึกหัดครู รับราชการครูอยู่ ๑ ปี และเปลี่ยนมาทำงานเทศบาลเมืองเชียงใหม่ ระหว่างนั้นศึกษาวิชากฎหมายทางไปรษณีย์จบสำเร็จและสอบเป็นอัยการได้ รับราชการเป็นอัยการจนเกษียณอายุในตำแหน่งอัยการพิเศษเขต ๕

พ.ต.ท.อนุ เนินหาด รอง ผกก.สส.สภ.อ.แมริม

anunernhard@hotmail.com